

PATVIRTINTA
Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos
direktorės 2021 m. gruodžio 8 d.
Įsakymu Nr. V-66

VILNIAUS FILARETŲ PRADINĖS MOKYKLOS GABIŲ IR TALENTINGŲ VAIKŲ UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos gabių ir talentingų vaikų ugdymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis - užtikrinti gabių vaikų gabumų atskleidimą ir visavertį ugdymą: plėtoti jų gebėjimus ir polinkius, sudaryti socialines ir edukacines ugdymosi(si) sąlygas.
2. Tvarkos aprašas sudarytas vadovaujantis „Gabių vaikų ir jaunuolių ugdymo strategija”, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ISAK- 2667 „Dėl Gabių vaikų ir jaunuolių ugdymo strategijos patvirtinimo“, „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK- 105.
3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Gabūs vaikai – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas (individualiai testuojamų standartizuotais intelekto testais intelekto koeficientas yra du standartiniai nuokrypiai ar daugiau nei vidurkis). Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs palenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

Talentingi vaikai – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.

II. SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Šio tvarkos aprašo tikslas – sukurti palankias sąlygas gabiems mokyklos mokiniams plėtoti savo prigimtinius gebėjimus. Siekiama, kad mokiniai galėtų atrasti ir patirti mokslo ir pasaulio pažinimo džiaugsmą, įgytų papildomų žinių ir gebėjimų, pasitelkiant įgytas mokinių kompetencijas, plėtojant ir tobulinant jų gebėjimus, ugdyti mokinių vertybines nuostatas, skatinančias pažinti save ir pasaulį, formuojančias ir plėtojančias esminius mokinių asmenybės raidos principus ir gaires.
5. Tikslui pasiekti keliami uždaviniai:
  - 5.1. atpažinti gabius vaikus, pasižyminčius labai aukštu intelektualiu gebėjimų lygiu;
  - 5.2. pritaikyti ugdymo turinį, aplinką gabių ir talentingų vaikų poreikiams;
  - 5.3. informuoti ir nukreipti į miesto, šalies, tarptautinius projektus, neformalias ugdymo institucijas, skirtas gabiems ir talentingiems vaikams ugdyti.

III. SKYRIUS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMAS

6. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas apima šių vaikų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą, diferencijavimą ir turtinimą.
  - 6.1. Gabių vaikų atpažinimas vykdomas pagal poreikį:

6.1.1. Tėvai (globėjai, rūpintojai) ir/ar mokytojai subjektyviai taiko įvairius gabumų atpažinimo kriterijus. Gabūs vaikai atpažįstami pagal mokomųjų dalykų olimpiadų, konkursų, kitus tikslinės paskirties renginius, intelektinius gebėjimus, įvertintus psichologo. Psichologo, tėvų ir mokytojų bendromis išvadamis įvertinami ir atpažįstami gabūs mokiniai;

6.1.2. meniai gabių ir talentingų vaikų atpažinimą, jų meninių gebėjimų atskleidimą atlieka pagal įvairias gabių vaikų paieškos sistemas ir meninio gebėjimo atskleidimo metodikas.

6.2 bendrieji gabių vaikų požymiai:

6.2.1. pasižymi smalsumu, aktyviu domėjimusi jį supančiu pasauliu;

6.2.2. turi daug žinių įvairiomis temomis (platus interesų ratas);

6.2.3. išmoksta lengvai ir greitai, pagrindinių dalykų mokosi geriau ir greičiau nei dauguma jo bendraamžių;

6.2.4. pasižymi gerais skaitymo įgūdžiais, skaityti išmoksta dar ikimokykliniame amžiuje;

6.2.5. sklandžiai reiškia mintis žodžiu ir raštu;

6.2.6. turi gerą atmintį, įsimena lengvai ir greitai;

6.2.7. nemėgsta mokytis atmintinai, nepatinka standartinės užduotys;

6.2.8. žodynas platesnis ir turtingesnis nei bendraamžių;

6.2.9. lengvai ir greitai atranda ryšius, rodos, tarp visai nesusijusių dalykų;

6.2.10. sutelktai domisi kai kuriomis mokslo sritimis;

6.2.11. mėgsta kurti, išrasti, turi daug idėjų, ypatingai savo domėjimosi srityje;

6.2.12. greitai randa problemų sprendimo būdus;

6.2.13. turi lakią ir turtingą vaizduotę;

6.2.14. vienus mokomuosius dalykus mėgsta labiau nei kitus;

6.2.15. pastabūs, greitai pamato prieštaravimus;

6.2.16. savo klausimais kartais glumina mokytojus ir tėvus;

6.2.17. noriai imasi naujų užduočių;

6.2.18. savanoriškai daugiau laiko skiria užduotims, kai jos susijusios su jį dominančiais dalykais;

6.2.19. domisi labai įvairiais dalykais ir nėra linkę susikoncentruoti tik į vieną sritį;

6.2.20. geba ilgesniam laikui susikoncentruoti į tam tikrą veiklą;

6.2.21. užbaigia pradėtą darbą;

6.2.22. atkaklūs, ryžtingai siekia tikslo, nenuleidžia rankų susidūrę su kliūtimi;

6.2.23. įsitraukę į užduotį, praranda laiko nuovoką;

6.2.24. prisiverčia dirbti ir be išorinio pastiprinimo ar vadovavimo;

6.2.25. labiau mėgsta dirbti vieni nei grupėje;

6.2.26. kelia didesnius reikalavimus sau ir kitiems;

6.2.27. būdingas savikritiškumas;

6.2.28. diskusijose turi savo nuomonę;

6.2.29. moka analizuoti ir daryti išvadas;

6.2.30. bendraamžiams kartais gali atrodyti keistas;

6.2.31. noriai imasi vadovauti, gali koordinuoti grupės veiklą;

6.2.32. daugiau bendrauja su vyresniais mokiniais ar suaugusiais nei su savo bendraamžiais

6.3. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas spartinamas:

6.3.1. pagal pedagoginių psichologinių tarnybų specialistų rekomendacijas anksčiau pradėdant dalyvauti pradinio ugdymo programose.

6.3.2. pagal pedagogų ir psichologų rekomendacijas perkelti mokinių viena klase aukščiau mokslo metų eigoje.

6.4. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas diferencijuojamas, individualizuojamas suteikiant galimybę:

6.4.1. diferencijuoti ir individualizuoti namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;

6.4.2. vadovauti grupės darbui, padedant mokytis silpnesniems mokiniams;

6.4.3. dalį darbų atlikti savarankiškai mokantis namie ar bibliotekoje.

6.5. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas turtinamas:

6.5.1. organizuojant įvairius renginius: konkursus, festivalius, varžybas ir kitus tikslinės paskirties projektus;

- 6.5.2. organizuojant mokomųjų dalykų olimpiadas, konkursus ir kitus renginius;
- 6.5.3. suteikiant galimybę pasirinkti skirtingoms mokslo sritims gabių vaikų ugdymą įvairiose neformaliojo švietimo įstaigose.

IV. SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO REKOMENDACIJOS MOKYTOJAMS

7. Mokytojams, dirbantiems su gabiais ir talentingais mokiniais, rekomenduojama:
- 7.1 organizuojant ugdymo procesą, atsižvelgti į psichologo pateiktas rekomendacijas dėl mokinių mokymosi stiliaus;
- 7.2. diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo procesą, kūrybiškai taikyti įvairius mokymosi būdus įvairiose aplinkose;
- 7.3. tikslingai taikyti inovatyvius metodus (diskusijos, žaidimai, mokymasis bendradarbiaujant, problemų sprendimo paieškos (individualios arba grupėse), individualūs arba grupiniai projektai, patirtinis mokymasis, kūrybinės užduotys ir t.t.);
- 7.4. vadovautis įvairiomis mokymosi priemonėmis ir aplinkomis (skaitmeninės mokymo priemonės, virtualios mokymosi aplinkos, gamtos mokslų laboratorijos, muziejai, bibliotekos, kultūros įstaigos ir kt.);
- 7.5. skatinti mokinius dalyvauti olimpiadose, konkursuose, festivaliuose, varžybose, parodose, tikslinės paskirties projektuose ir kituose renginiuose;
- 7.6. siekti aukšto mokinių pasiekimų lygio ne tik teikiant žinias, bet ir ugdant bendruosius gebėjimus, kompetencijas bei pasirengimą mokytis visą gyvenimą;
- 7.7. talentingus vaikus ugdyti panaudojant neformaliojo švietimo teikiamas galimybes;
- 7.8. inicijuoti ir rašyti projektus, skirtus gabių mokinių ugdymui;
- 7.9 įvairiomis formomis (seminarai, kursai, konferencijos, savišvieta, dalinimasis gerąja patirtimi ir t. t.) tobulinti darbo su gabiais vaikais ugdymo kompetenciją;

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8. Ugdydama gabius ir talentingus mokinius, Vilniaus Filaretų pradinė mokykla bendradarbiauja su institucijomis:
- 8.1. Vilniaus miesto pedagogine psichologine tarnyba, organizuojant gabių mokinių atpažinimą, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimą;
- 8.2. miesto ir šalies mokyklomis dalinantis patirtimi, organizuojant bendrus renginius, projektus;
- 8.3. su kitomis švietimo, kultūros institucijomis, organizuojant mokinių ugdymą kitose edukacinėse aplinkose.
9. Gerinama Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos mokymosi aplinka (kabineto įranga, mokymo ir techninės priemonės, mokytojo kuriama aplinka ir kt.), pagal galimybes, kasmet tikslingai skiriant lėšas metodinės medžiagos, mokymo priemonių, skirtų gabių mokinių ugdymui, įsigijimui.
10. Vykdoma gabių ir talentingų mokinių stebėseną, mokinių poreikių nustatymo ir tenkinimo tyrimai, analizuojami mokinių pasiekimai.
11. Už gabių ir talentingų mokinių atpažinimą ir ugdymą atsakingi mokytojai, klasių auklėtojai, pagalbos mokiniui specialistai (pagal atliekamas funkcijas).
12. Už gabių ir talentingų mokinių ugdymo organizavimą, stebėseną atsakingas direktoriaus pavaduotojas ugdymui (pagal kuruojamą sritį).
13. Tvarkos aprašas gali būti koreguojamas, atsižvelgiant į mokinių ir jų tėvų poreikius, mokytojų pastebėjimus, turimas lėšas.
-